

SOTSIAALMINISTEERIUM

Hoolekandepoliitika eesmärgid ja tegevused lähiaastatel

Häli Tarum

Hoolekande osakonna juhataja
Sotsiaalministeerium

10.01.2018

Hoolekandepoliitika kujundamise eesmärgid

1. **Jätkusuutliku riigimeetmete** süsteemi loomine.
2. Kohalike omavalitsuste **võimestamine ja jõustamine** sotsiaalhoolekande pakumises. Teenuste **kvaliteedi** edendamine.
3. Sotsiaalhoolekandeliste teenuste pakkujate ringi laiendamine – **erasektori investeeringute** ja **vabaühenduste kaasamine**.
4. **Hoolduskoormuse** ennetamine, vähendamine ja mitteformaalsete hooldajate tööturul osalemise toetamine.
5. Sotsiaal ja tervise valdkonna poliitikate integreerimine loomaks ühtset **pikaajalise hoolduse raamistikku**.

EESMÄRK: KOV tasandi võimestamine

ESF ja ERF meetmed:

- **Kodude kohandamised** ja abivahendialane nõustamine (SKA): 2018a jaanuar
- **Integreeritud teenuste osutamine** toimetulekuraskustes inimestele 2016-2018a (SKA)
- **II avatud taotlusvoor:** KOV teenuste arendamine ja osutamine: 2018a I kvartal – 7mln eurot toetusteks
- **III avatud taotlusvoor:** KOV teenuste arendamine ja osutamine: 2019a - 5 mln eurot toetuseks
- **Sotsiaaltranspordi arendamine KOVides läbi ÜTKde:** 2018-2019a
- **EL toiduabi programm**

KOV avatud taotlusvoor 2016

- Toetatavad tegevused olid **koduteenuse, tugiisikuteenuse, isikliku abistaja teenuse, päevahoiuteenuse ja intervallhooldusteenuse** arendamine ja osutamine.
- Teotust anti kokku 10 projektile
- Eelarve 2,3 miljonit

KOV avatud taotlusvoor 2018 (1/2)

- Toetatavad tegevused on **koduteenuse, tugiisikuteenuse, isikliku abistaja teenuse, päevahoiuteenuse ja intervallhooldusteenuse** arendamine ja osutamine
- Toetus kokku **7 miljonit eurot**
- Toetuse vähim summa projekti kohta on **50 000 eurot** ja suurim summa **375 000 eurot**
- Taotleja võib olla **kohaliku omavalitsuse üksus** või maakondlik omavalitsuste liit

KOV avatud taotlusvoor 2018 (2/2)

Erisused võrreldes 2016.a avatud vooruga:

- puudub kohustust kaasata partnerina teine KOV
- puudub nõue omada eelnevat teenuse osutamise kogemust
- taotleja teenuse osutamise piirkonnale ei ole kehtestatud min elanike nõuet
- toetuse osakaal on kogu projekti jooksul sama - kuni 75% abikõlblikest kuludest

Sotsiaaltransporditeenuse arendamine

- **Lua iseteeninduskeskkond**, mis võimaldab klientidel sotsiaaltransporditeenust taotleda ning KOVdel läbi viia otsustusprotsess sõiduõiguse andmiseks. Vastav lahendus tehakse STAR-i lisaarendusena (moodulina). Hanke viib läbi TEHIK.
- **Läbi viia hange STT opereerimisteenuse platvormi ostmiseks.** Hange koosneb kahest olulisest komponendist: **operaatorist** (ehk operaatorteenuse osutajast) ning **sõitude opereerimiseks vajalikust IT-lahendusest.**
- Kasvatada oluliselt **KOV-ide sõitude mahtusid** ning **toetada veoteenuse osutamist.** Seejuures toetada lahendusi, mis kaasavad vabatahtlikke ning kogukonda.

EESMÄRK: Teenuste kvaliteet

- Teenuseosutajate arendusprogramm dementsetele (TAT: TAI)
- **Üldhooldusteenuse kvaliteet** tähelepanu all: tegevusluba, Tervise- ja Ravimiameti tegevus, SKA järelevalve
- **Koolitused KOV sotsiaaltöötajatele õiguslase teadlikkuse tõstmiseks**, sh „Ülalpidamiskohustuse õigusselguse analüüs“ – juhendmaterjal põlvnemisest tuleneva ülalpidamiskohutuse välja selgitamiseks: [2018a I poolaasta](#)

Juhendmaterjal:

https://riigikantselei.ee/sites/default/files/content-editors/Failid/hoolduskoormus/ulalpidamiskohustuse_analuus.pdf

Teenuste kvaliteet

- **Teenuste planeerimise ja arendamise koolitused**
KOV sotsiaalvaldkonna spetsialistidele: 2018 I poolaasta
- **Võlanõustamise täiendkoolitus KOV**
sotsiaaltöötajatele: 2018a II ja III kvartal
- **Supervisiooniteenus sotsiaaltöötajatele: 2018-2019a**

EESMÄRK: teenusepakkujate ringi laiendamine

- **Innovaatiliste teenuse välja töötamine ja arendamine** hoolekandevaldkonnas. Väiketaotlusvoor esmase idee edasi arendamiseks **2018a I kvartal**, põhitaotlusvoor uudse toote/teenuse piloteerimiseks **2018 sügis**.
- **Vabaühenduste, kohalike omavalitsuste ja sotsiaalteenuste osutajate koostöö arendamine:** **2018a hange**

Toetusmeede innovaatiliste lahenduste arendamiseks

Toetusmeede innovaatiliste lahenduste arendamiseks

Eelarve kokku: 5 miljonit

Väiketoetuskeem (jooksev taotlus)

Eelarve: 1 mln

On suunatud esmase idee edasi arendamiseks ja/või põhitoetuskeemi taotluste ettevalmistamiseks.

- Olukorra kaardistus;
- uuringud (sh turu-uuringud);
- äriplaani koostamine;
- prototüüpide väljatöötamine ja testimine;
- partnerite otsimine (seminaride, töötubade korraldamine)

Põhitoetuskeem (vooruline taotlemine)

Eelarve: 4 mln on suunatud väljatöötatud uudse toote või teenuse või selle prototüübi piloteerimiseks ja edasi arendamiseks ning kasutusse võtmiseks sotsiaalvaldkonnas.

- Teenuse/toote piloteerimine;
- Teenuse/toote arendamine;
- Teenuse/tootearenduseks vajaliku partnerluse ja koostöövõrgustike arendamine;
- Projekti tulemuste levitamine

Toetuse osakaal ja piirsumma

- Toetuse vähim summa **väiketoetuskeemis** on **15 000 eurot** ja suurim summa **40 000 eurot** projekti kohta.
- Toetuse vähim summa **põhitoetuskeemis** on **50 000 eurot** ja suurim summa **300 000 eurot** projekti kohta.
- Väiketoetuskeemis on toetuse maksimaalne osakaal on kuni 85%.
- Põhitoetuskeemis on abikõlblike kulude osakaal kohalikele omavalitsustele kuni 85% ja teistele taotlejatele kuni 65%.

Vabatahtlike kaasamise koostöömudel

- Eesmärk: testida **vabatahtlike rakendamist** hoolekandesüsteemis
- Vabatahtlike organisatsioon, KOV, teenuseosutaja koostöö
- Kogukonnapõhised **inimestelt-inimestele lahendused**
- Ennetus- ja tugimehhanism hoolekandesüsteemile
- Sihtrühm: **eakad + täisealised erivajadusega inimesed**
- Eestile sobiva mudeli välja töötamine
- Pilootprojekt vähemalt **3 Eesti maakonnas**

EESMÄRK: Hoolduskoormuse vähendamine/leevendamine

- **Hoolduskoormuse vähendamise rakkerühm** ja poliitikasuunised valitsuskabinetis 2017a detsembris – kuidas minna edasi pikaajalise hoolduse korraldusega?
- SoMil tuli esitada valitsusele 2017a **ettepanekud/esmased abinõud**, kuidas hoolduskoormuse vähendamise probleemiga edasi liikuda.
- Ettepanekute alus: rakkerühma soovitusel ja keskendumine kohtadele, kus probleem kõige pakilisem.

Hoolduskoormuse vähendamise esmased abinõud

- 1) Uus teenus uuele sihtrühmale: **päeva- ja nädalahoiu teenus** intellektihäirega täisealistele inimestele;
- 2) Kohandatud teenusekohad **dementsuse diagnoosiga eakatele** ja dementsuse alase **kompetentsi tõstmine**;
- 3) Sotsiaal- ja tervisesektori vahelise **hoolduse koordineerimissüsteemi** piloteerimine;
- 4) **Lisa puhkepäevad** sügava puudega inimese töötavale pereliikmele.

Dementsuse diagnoosiga eakad

- **Dementsuse kompetentsikeskus 2018a.** Keskuse eesmärgiks koordineerida valdkonna võrgustikutööd, koondada tõendus põhiseid meetodikaid, häid praktikaid ja ekspertiisi, töötada välja koolitusmaterjale ja viia läbi koolitusi, arendada tugiteenuseid.
- **Keskus** nõustab kompetentsikeskus teenuseosutajaid sobivate töövõtete kasutusele võtmisel, füüsilise keskkonna kohandamisel, teenuste arendamisel ja käivitamisel ning keerulisemate juhtumite lahendamisel.
- Toetused üldhooldekodudele **ruumide kohandamiseks dementsetele sobivaks. 1,2mln 2018-2019a**

Hoolduse koordineerimise süsteem

- **Sotsiaal- ja tervisevaldkonna** vaheline teenustel liikumise koordineerimine on puudulik.
- Puudub hoolduse korraldamisel, teenuste vajaduste hindamisel ja pakkimisel inimese terviklikest vajadustest lähtuv lähenemine, st inimese vajadusi ei hinnata komplekselt ja keskne (sektorite ja tasandite vaheline) koordineerimine on puudulik.
- Pereliikmed kui valdkondade ülesed juhtumikorraldajad.
- Mudeli väljatöötamine ja piloteerimine **2018-2019**.

Mis edasi?

- Suurim väljakutse hoolekandepoliitikas: jätkusuutlik **pikaajalise hoolduse süsteem**
- Pikaajaline (sh sotsiaal ja tervis) on hooldus inimestele, kes vajavad **igapäevaelu korraldamisel abi pikema aja jooksul**, kuna nende füüsilised või vaimsed võimed või töövõime on vähenenud.
- Pikaajalise hoolduse sihtrühmad: **puudega lapsed**, **tööealised puudega inimesed** ja **hooldusvajadusega eakad**.
- **Raamistiku loomine:** õiguslikud alused ja osapoolte vastutus ning ühtsed juhised ja raamistikud teenuse vajaduse hindamiseks. Teenuste kättesaadavus ja kvaliteet!

SOM infopäevad

- **23. jaanuar, 30. jaanuar, 15. veebruar**
kell 10-13:00 ministeeriumide ühishoones
(Suur-Ameerika 1)

KAVA:

- 1) Matusetoetuse muudatused, sh STAR;
- 2) Toimetulekutoetuse muudatused, sh STAR;
- 3) Muudatused järelevalves pärast MV reformi.

Aitäh!

Häli Tarum
hali.tarum@sm.ee